URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BIH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI

AGENCIJE ZA LIJEKOVE I MEDICINSKA SREDSTVA BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2024. GODINU

Sarajevo, juli 2025. godine

Sadržaj

I MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA 2

1. MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA 2
2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI 4

II REZIME PREPORUKA DATIH ZA 2024. GODINU 6

III IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ REVIZIJI 7

1. PREDMET I CILJ REVIZIJE 7
2. KRITERIJI KORIŠTENI U REVIZIJI 7
3. METODE I POSTUPCI REVIZIJE 8
4. OCJENA REALIZACIJE PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠTAJA 8
5. NADLEŽNOST, ORGANIZACIJA I RUKOVOĐENJE 9
   - 5.1. Aktivnosti iz okvira nadležnosti rada Agencije 11
6. SISTEM INTERNIH KONTROLA 12
7. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI 12
   - 7.1. Pregled prihoda i primitaka 13
   - 7.2. Pregled rashoda i izdataka iz budžeta 13
     - *7.2.1. Izdaci za upotrebu vozila* 14
     - *7.2.2. Usluge stručnog obrazovanja* 15
     - *7.2.3. Usluge održavanja konvencija i obrazovanja* 15
   - 7.3. Bilans stanja 15
8. JAVNE NABAVKE 16
   - 8.1. Nabavka kompjuterske opreme 17
   - 8.2. Nabavka automobila 17
   - 8.3. Nabavka usluge održavanja aplikacije cijene lijekova 19
9. IT REVIZIJA 19
10. KOMENTARI AGENCIJE NA NACRT IZVJEŠTAJA 21

PRILOZI 21

I MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA

Mišljenje nezavisnog revizora se daje na osnovu obavljene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja **Agencije za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Agencija) koji obuhvataju: bilans stanja na 31.12.2024. godine, pregled prihoda, primitaka i finansiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, pregled dinamike zapošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja po vrstama i projektima, pregled doznaka iz tekuće rezerve budžeta, te analizu izvršenja budžeta – tekstualni dio, za godinu koja završava na taj dan.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji Agencije prikazuju istinito i fer, u svim značajnim aspektima, finansijsko stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na 31.12.2024. godine, te prihode i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu s primjenjivim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine[1] i Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI)[2]. Naše odgovornosti prema ISSAI standardima su detaljnije opisane u paragrafu *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Agencije u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju prema ISSAI 130 – Etički kodeks i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizioni dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Odgovornosti rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Agencije je odgovorno za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu s primjenjivim okvirom finansijskog izvještavanja na nivou institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonom o finansiranju institucija BiH, Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i

[1] Službeni glasnik BiH, broj 12/06

[2] Međunarodni standardi vrhovnih revizionih institucija (ISSAI) dio su Okvira profesionalnih objava Međunarodne organizacije vrhovnih revizionih institucija – IFPP okvira (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), koji čine tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizionih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

održavanje internih kontrola koje su relevantne za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina sačinjeni bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji.

Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije, u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizione postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizione dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizione postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i da li finansijski izvještaji odražavaju transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

S rukovodstvom komuniciramo u vezi sa, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje

U vezi s revizijom finansijskih izvještaja Agencije za 2024. godinu, obavili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Agencije za 2024. godinu u skladu su, u svim značajnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema ovom standardu su detaljnije opisane u paragrafu *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Agencije u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju prema ISSAI 130 – Etički kodeks i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizioni dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Skretanje pažnje[3]

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pažnju na sljedeće:

- *Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji još uvijek nije usaglašen sa važećim odlukama Vijeća ministara BiH (tačka 5. Izvještaja);*
- *lista esencijalnih lijekova u BiH i dalje nije usvojena (tačka 5.1. Izvještaja);*
- *nedostaci i slabosti u procesu javnih nabavki (tačka 8. Izvještaja).*

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Agencije je također odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

[3] Paragraf kojim revizor skreće pažnju korisnicima izvještaja na pitanja koja su prezentovana ili objelodanjena u informacijama vezanim za predmet revizije, a koja su, prema revizorovoj profesionalnoj prosudbi, jako važna za razumijevanje takvih informacija od strane korisnika izvještaja; u revizionoj praksi ovaj paragraf se naziva još i 'isticanje pitanja'.

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim značajnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizione dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Agencije, prema definisanim kriterijima, usklađeno s relevantnim zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 5. 7. 2025. godine

GENERALNI REVIZOR

Hrvoje Tvrtković, v. r.

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Nedžad Hajtić, v. r.

ZAMJENICA GENERALNOG REVIZORA

Neda Močević, v. r.

II REZIME PREPORUKA DATIH ZA 2024. GODINU

U Izvještaju o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2024. godinu dato je 12 preporuka (pet novih i sedam ponovljenih[4]). Date preporuke se odnose na usklađenost.

U tabeli koja slijedi prikazan je rezime datih preporuka, dok su detaljni nalazi prezentovani po procesima u okviru pojedinačnih tačaka Izvještaja.

Tabela 1. Rezime datih preporuka za 2024. godinu

Br. prep.	Tekst preporuke	Status preporuke
1	Agencija je dužna uskladiti Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji s važećim odlukama Vijeća ministara BiH.	P
2	Agencija treba da osigura kontrolu naloga za upotrebu službenih vozila kako bi se smanjio rizik od nenamjenske upotrebe istih.	P
3	Preporučujemo Agenciji da prilikom odabira seminara koje organizuju specijalizovane firme iz Bosne i Hercegovine, preferira lokacije u zemlji u cilju racionalizacije izdataka po navedenom osnovu.	N
4	Agencija je obavezna da prilikom evaluacije pristiglih ponuda odbaci ponude čija je vrijednost veća od procijenjene vrijednosti nabavke.	N
5	Agencija je dužna sačiniti pisanu zabilješku o svim radnjama i postupcima kako je to definisano Zakonom o javnim nabavkama.	P
6	Agencija je dužna pridržavati se Zakona o javnim nabavkama koji propisuje da se u tehničkim specifikacijama ne smije upućivati na konkretan proizvod/brend izuzev u iznimnim i opravdanim slučajevima uz poštovanje procedure koja reguliše pitanje ekvivalenta.	N
7	Agencija je dužna tendersku dokumentaciju za nabavku službenih vozila kreirati na način da ista bude zasnovana na pravičnosti i jednakom tretmanu prema potencijalnim ponuđačima.	P
8	Agencija je dužna da uz Zakon o javnim nabavkama i podzakonske akte dosljedno primjenjuje i odredbe Pravilnika o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH prilikom provođenja postupaka nabavke službenih vozila.	N
9	Agencija je dužna u postupcima javnih nabavki zahtijevati dokaze koji se odnose na ličnu sposobnost ponuđača na način propisan Zakonom o javnim nabavkama.	N
10	Agencija je dužna odbaciti zahtjev za učešće ili ponudu ukoliko ponuđač ne dostavi tražene dokaze ili dostavi nepotpune dokaze o ispunjavanju uslova koji se odnose na ličnu sposobnost ponuđača.	P
11	Agencija treba redovno ažurirati strateške dokumente vezane za razvoj informacionog sistema Agencije sa definisanim vremenskim okvirom realizacije aktivnosti u cilju efikasnijeg i ekonomičnijeg korištenja resursa.	P
12	Agencija u narednom periodu treba posvetiti pažnju pitanju iznalaženja rješenja smanjenja zavisnosti od dobavljača koji su vlasnici izvornog koda softverskih aplikacija i pružaju usluge održavanja softverskih aplikacija značajnih za efikasno poslovanje Agencije.	P

Status: N-nova, P-ponovljena

[4] Nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda su, nakon utvrđenog činjeničnog stanja, ponovljene.

Osim navedenog, u Izvještaju je obrađena i jedna preporuka čija je realizacija, u 2024. godini, ocijenjena kao realizacija u toku, a koja će i dalje biti predmet praćenja[5].

III IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ REVIZIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured za reviziju) obavio je finansijsku reviziju za 2024. godinu koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja Agencije i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti.

U Izvještaju o obavljenoj finansijskoj reviziji Agencije za 2024. godinu su, pored mišljenja nezavisnog revizora i rezimea datih preporuka za 2024. godinu, prezentovani predmet i cilj revizije, korišteni kriteriji, kao i metode i postupci revizije. Također, ocijenjena je realizacija preporuka iz prethodnih izvještaja i prezentovani su detaljni revizorski nalazi i date preporuke.

1. PREDMET I CILJ REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Agencije za 2024. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i odražavaju li bilansi u cijelosti rezultate poslovanja. Također, cilj revizije je procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise, i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkciju interne revizije.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedina značajna pogrešna prikazivanja mogu ostati neotkrivena.

2. KRITERIJI KORIŠTENI U REVIZIJI

Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju uporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Naime, za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2024. godinu
- Zakon o finansiranju institucija BiH
  - Pravilnik o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH

[5] Vidjeti tabelu broj 2. u tački 4. Izvještaja

  - Pravilnik o finansijskom izvještavanju institucija BiH
  - Instrukcije o privremenom finansiranju institucija BiH za period januar – mart, april – juni i juli – septembar 2024. godine
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavkama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi i podzakonski akti
- Zakon o reviziji institucija BiH
- Zakon o lijekovima i medicinskim sredstvima.

3. METODE I POSTUPCI REVIZIJE

Finansijska revizija je provedena u skladu s donesenim godišnjim planom u dvije faze, odnosno obavljanjem prethodne i završne revizije u periodu između oktobra 2024. godine i maja 2025. godine. U skladu s predmetom finansijske revizije i metodologijom rada Ureda za reviziju koja se bazira na Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI), sagledana je prezentovana dokumentacija i informacije o poslovanju Agencije, utvrđena su područja rizika i ocijenjeno je funkcionisanje sistema internih kontrola po pojedinim procesima radi određivanja revizionog pristupa. Na bazi uzorka je izvršen uvid u knjigovodstvenu dokumentaciju o nastalim poslovnim događajima evidentiranim u poslovnim knjigama Agencije. Ispitana je dosljednost primjene zakonskih propisa, te pravila, procedura i drugih internih akata koji su vezani za finansijsko poslovanje Agencije. Obavljeni su razgovori s rukovodstvom Agencije i drugim zaposlenicima u cilju pribavljanja obrazloženja odgovornih osoba u vezi s poslovnim događajima koji su bili predmetom revizije.

4. OCJENA REALIZACIJE PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠTAJA

U prethodnim izvještajima o obavljenoj finansijskoj reviziji Agencije Ured za reviziju je dao preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti, nedostataka i slabosti.

Tokom obavljanja revizije za 2024. godinu ocijenili smo da je Agencija od ukupno 13 prethodno datih preporuka realizovala pet, sedam preporuka nije realizovala, a za jednu preporuku je realizacija u toku.

U narednoj tabeli prikazan je pregled ocjene realizacije prethodno datih preporuka.

Tabela 2. Detaljan pregled ocjene realizacije prethodno datih preporuka

Broj prep.	Ocjena realizacije preporuka iz prethodnih izvještaja	Status
1/2023	Agencija još uvijek nije uskladila Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji s važećim odlukama Vijeća ministara BiH.	✗
2/2023	Agencija je uskladila pravilnik o korištenju specijalizovanih vozila sa važećim propisima.	✓

Broj prep.	Ocjena realizacije preporuka iz prethodnih izvještaja	Status
3/2023	Ponovo su uočene slabosti kod upotrebe službenih vozila koje se odnose na različite kilometraže za iste putne relacije te je u pojedinim slučajevima iskazana veća kilometraža od stvarne bez dodatnog obrazloženja.	✗
4/2023	Agencija se u revidiranom periodu pridržavala zakonskih odredbi koje regulišu pitanja penzionisanja zaposlenih.	✓
5/2023	Iako je Agencija provodila istraživanje tržišta, kod određenih postupaka nabavki nije sačinjena pisana zabilješka.	✗
6/2023	Agencija je u slučajevima gdje je to traženo pribavila bankarsku garanciju za dobro izvršenje ugovora.	✓
7/2023	Na testiranim procedurama javnih nabavki nisu uočene neusklađenosti traženih zahtjeva u različitim dijelovima tenderske dokumentacije.	✓
8/2023	Prilikom istraživanja tržišta Agencija je uputila tehničku specifikaciju sa uslovima koje ponuđač treba da ispunjava radi učešća u postupku nabavke.	✓
9/2023	Agencija je ponovo prilikom evaluacije dostavljenih ponuda prihvatila ponudu koja ne zadovoljava zahtjeve tražene u tenderskoj dokumentaciji.	✗
10/2023	Tenderska dokumentacija za nabavku službenih vozila nije kreirana vodeći računa o pravednom i jednakom tretmanu prema potencijalnim ponuđačima.	✗
11/2023	Agencija nije osmislila način da se smanji zavisnost poslovanja od dobavljača koji su vlasnici izvornog koda softverskih aplikacija i pružaju usluge održavanja softverskih aplikacija.	✗
12/2023	Agencija nije ažurirala strateške dokumente vezane za razvoj informacionog sistema.	✗
11/2022	Agencija je preduzimala aktivnosti na usvajanju esencijalne liste lijekova, ali ista još uvijek nije usvojena.	●

Status: ✓ realizovana preporuka[6], ● preporuka čija je realizacija u toku[7], ✗ nerealizovana preporuka[8].

5. NADLEŽNOST, ORGANIZACIJA I RUKOVOĐENJE

Agencija je samostalna upravna organizacija i ovlašteno tijelo koje je odgovorno za lijekove i medicinska sredstava koji se proizvode i upotrebljavaju u medicini u Bosni i Hercegovini. Agencija je osnovana radi:

- zaštite i promocije zdravlja osiguranjem kvalitetnih, sigurnih i djelotvornih lijekova i medicinskih sredstava za upotrebu u humanoj medicini i uspostave funkcionalnog, koordiniranog i jedinstvenog regulacionog sistema lijekova i medicinskih sredstava;
- uspostave i nadzora jedinstvenog tržišta lijekova i medicinskih sredstava te njihove dostupnosti za teritoriju BiH;
- ostvarivanja saradnje i pružanja stručne pomoći nadležnim državnim i entitetskim ministarstvima ovlaštenim za poslove zdravstva pri oblikovanju, pripremanju prijedloga i provođenju nacionalne politike lijekova i medicinskih sredstava za upotrebu u humanoj medicini;
- predlaganja donošenja i izmjene zakonskih propisa iz oblasti lijekova i medicinskih sredstava te usaglašavanja propisa s međunarodnim standardima;
- obavljanja i drugih poslova utvrđenih zakonom, kao i propisima donesenim na osnovu zakona.

[6] Realizovane su aktivnosti navedene u preporuci.
[7] U toku je realizacija aktivnosti te stoga u ovom Izvještaju nije data nova preporuka, ali je dat opis stanja i provedenih aktivnosti.
[8] Nisu preduzimane aktivnosti na realizaciji preporuke te je stoga u ovom Izvještaju ponovljena preporuka za predmetni proces.

Za upravljanje Agencijom odgovoran je direktor Agencije. Direktor ima zamjenika koji obavlja dužnost direktora u njegovom odsustvu. Direktora i zamjenika direktora imenuje Vijeće ministara BiH na prijedlog Stručnog vijeća. Mandat direktora i zamjenika direktora traje četiri godine, sa mogućnošću reizbora na još jedan mandat. Trenutno rukovodstvo Agencije je imenovano polovinom 2023. godine.

Pored direktora, tijela Agencije su Stručno vijeće i komisije Agencije.

Stručno vijeće je stručno, regulatorno, savjetodavno i kontrolno tijelo Agencije koje ima sedam članova. Članove Stručnog vijeća imenuje Vijeće ministara BiH na prijedlog Ministarstva civilnih poslova BiH sa liste kandidata koju utvrde entitetska ministarstva zdravstva i Odjel za zdravstvo Brčko distrikta BiH. Mandat Stručnog vijeća je četiri godine, uz mogućnost reizbora na još jedan mandat. Trenutni članovi Stručnog vijeća su imenovani u martu 2018. godine i mandat im je istekao u martu 2022. godine, a imenovanje novih još uvijek nije okončano.

Komisije Agencije su: Komisija za lijekove, Komisija za medicinska sredstva, Komisija za klinička ispitivanja, Komisija za farmakopeju i ostale komisije za rješavanje posebnih pitanja. Prema Zakonu o lijekovima i medicinskim sredstvima[9], članove komisija predlažu entitetska ministarstva zdravstva (sedam članova) i Odjel za zdravstvo Brčko distrikta (jednog člana). Članove komisija imenuje direktor Agencije, uz prethodnu saglasnost Stručnog vijeća. Trenutnim članovima mandat je istekao u junu 2022. godine, a imenovanje novih još uvijek nije izvršeno jer nisu sve nadležne institucije dostavile prijedloge svojih članova.

Agencija ima sljedeće organizacione jedinice: Kabinet direktora i zamjenika direktora, kontrolna laboratorija u okviru koje se nalaze Sektor za ocjenu farmaceutskog kvaliteta lijeka, Sektor za farmaceutsko-hemijsku kontrolu kvaliteta lijeka, Sektor za mikrobiološku i biološku kontrolu kvaliteta lijeka i fitolaboratoriju, zatim Sektor za lijekove, Sektor za medicinska sredstva, inspektorat, Sektor – Glavni ured za farmakovigilansu i materiovigilansu, Sektor za klinička ispitivanja, Sektor za opće i pravne poslove, Sektor za finansijske poslove i Služba za osiguranje kvaliteta. Za obavljanje poslova iz nadležnosti Agencije utvrđeno je ukupno 160 izvršilaca. Zaključno s 31. 12. 2024. godine u Agenciji je bilo zaposleno 98 osoba.

Agencija još uvijek nije uskladila Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji sa Odlukom o principima za utvrđivanje unutrašnje organizacije organa uprave Bosne i Hercegovine[10] i Odlukom o razvrstavanju radnih mjesta i kriterijima za opis poslova radnih mjesta u institucijama Bosne i Hercegovine[11] a važeći Pravilnik je na snazi od 2010. godine. Krajem 2023. godine formirana je radna grupa koja je trebalo da pripremi prijedlog pravilnika. Agencija je dostavljala dopise Ministarstvu pravde BiH u kojima je tražila mišljenje o pojedinim pitanjima vezanim za izradu novog pravilnika. Međutim, preduzete aktivnosti nisu dovele do konkretnih rezultata i prijedlog pravilnika još uvijek nije sačinjen.

Vodeći računa o činjenici da je Agencija bila u obavezi uskladiti Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji sa predmetnim odlukama Vijeća ministara BiH do 2015. godine i da još uvijek nije sačinila novi pravilnik i započela proceduru pribavljanja mišljenja nadležnih institucija koja prethodi upućivanju prijedloga pravilnika prema Vijeću ministara BiH na usvajanje, smatramo da višegodišnji izostanak aktivnosti ukazuje na nedovoljan angažman Agencije po navedenom pitanju.

[9] Službeni glasnik BiH, broj 58/08
[10] Službeni glasnik BiH, broj 30/13
[11] Službeni glasnik BiH, broj 30/13, 67/15 i 51/18

PREPORUKA 1

Agencija je dužna uskladiti Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji s važećim odlukama Vijeća ministara BiH.

5.1. Aktivnosti iz okvira nadležnosti rada Agencije

Zakonom o lijekovima i medicinskim sredstvima je propisan postupak utvrđivanja liste esencijalnih lijekova[12]. Komisija za lijekove priprema i predlaže Stručnom vijeću Agencije listu esencijalnih lijekova, a Stručno vijeće, uz prethodno pribavljenu saglasnost nadležnih entitetskih ministarstava i Odjela za zdravstvo Brčko distrikta, prijedlog dostavlja na usvajanje Vijeću ministara BiH. Zakonom je definisano da Vijeće ministara BiH najmanje svake dvije godine utvrđuje listu esencijalnih lijekova u BiH.[13] Od donošenja spomenutog zakona, Vijeće ministara BiH nikada nije utvrdilo listu esencijalnih lijekova, iako je Agencija dostavljala svoje prijedloge i urgencije. Prethodni prijedlog esencijalne liste koji je Stručno vijeće usvojilo krajem 2021. godine je tokom 2023. godine povučen iz dalje procedure.

Proces usaglašavanja esencijalne liste lijekova u BiH ponovo je pokrenut u maju 2024. godine. Tokom godine su preduzimane aktivnosti na usaglašavanju iste pa je na sjednici Stručnog vijeća iz marta 2025. godine konstatovano da su dobijene saglasnosti nadležnih entitetskih ministarstava i Odjela za zdravstvo Brčko distrikta za esencijalnu listu lijekova. Agencija je početkom aprila 2025. godine uputila dopis entitetskim ministarstvima finansija te Direkciji za finansije Vlade Brčko distrikta tražeći fiskalnu procjenu učinka koji bi usvajanje Odluke o esencijalnoj listi lijekova imalo na njihove budžete, što je neophodan korak za dobijanje mišljenja Ministarstva finansija i trezora BiH na prijedlog odluke o esencijalnoj listi lijekova. Međutim, ista je do kraja aprila dobijena samo od Direkcije za finansije Vlade Brčko distrikta.

Možemo zaključiti da je esencijalna lista lijekova odobrena od nadležnih entitetskih organa i nadležnog organa Brčko distrikta kroz dugotrajan proces usaglašavanja. Međutim, naknadno, a ne istovremeno dostavljanje i fiskalnog uticaja prihvaćene liste, od entitetskog nivoa i Brčko distrikta znatno utiče na efikasnost u procesu donošenja esencijalne liste. Na ovaj način se donošenje esencijalne liste dodatno odugovlači, što ima direktnog uticaja na osiguranje dostupnosti osnovnih lijekova za sve građane u Bosni i Hercegovini.

Po pitanju pripreme prijedloga liste esencijalnih lijekova koji bi se uputio Vijeću ministara BiH na usvajanje shodno zakonskim odredbama, dali smo preporuku u prethodnom periodu, te smo na osnovu prethodno prezentovanog ocijenili da je realizacija iste u toku (preporuka broj 11/2022 u Tabeli 2), a što će biti predmetom daljeg praćenja do okončanja implementacije.

[12] Lijekovi sa liste esencijalnih lijekova predstavljaju minimum lijekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja, kao i minimum lijekova u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti.
[13] Član 83. stav (1) Zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima

6. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Agencija je odgovorna za kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

Finansijsko upravljanje i kontrola:

Zakon o finansiranju institucija BiH[14] uređuje oblast finansijskog upravljanja i kontrole. Ovim zakonom finansijsko upravljanje i kontrola definisano je kao sveobuhvatan sistem politika, procedura i aktivnosti koji uspostavlja i za koji je odgovoran rukovodilac institucije. Sistem finansijskog upravljanja i kontrole zasniva se na upravljanju rizicima i pruža razumno uvjeravanje da će ciljevi institucije biti ostvareni na pravilan, ekonomičan, efikasan i efektivan način.

Agencija je donijela osnovne dokumente za uspostavljanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH, Priručnikom za finansijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provođenje procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH. Registar rizika je ažuriran u toku 2024. godine, a ažurirani su i pojedini interni propisi. Rukovodstvu Agencije je dostavljen izvještaj o razvoju finansijskog upravljanja i kontrole u Agenciji za 2024. godinu. Agencija je Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva finansija i trezora BiH[15] dostavila Godišnji izvještaj o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole za 2024. godinu.

Funkcionisanje sistema internih kontrola:

Sistem internih kontrola u Agenciji još uvijek nije uspostavljen na zadovoljavajućem nivou. Naime, i tokom 2024. godine su, kao i u ranijem periodu, konstatovani nedostaci i slabosti u procesima koji su obuhvaćeni revizijom. Nedostaci i slabosti su još uvijek prisutni kod upotrebe službenih vozila i naročito kod javnih nabavki, što je detaljno opisano u pojedinačnim tačkama Izvještaja.

7. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Agencija je sačinila Godišnji finansijski izvještaj za 2024. godinu i dostavila ga nadležnim organima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku.

Analizom bilješki uz finansijske izvještaje konstatovano je da su sačinjeni prema Pravilniku o finansijskom izvještavanju institucija BiH[16].

[14] Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13
[15] Navedena Jedinica ima obavezu sačinjavati i Vijeću ministara BiH dostavljati konsolidovani godišnji izvještaj o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama BiH koji sadrži informacije o stepenu uspostavljanja, napretku, stanju i aktivnostima koje su u izvještajnom periodu realizovane u oblasti razvoja sistema internih finansijskih kontrola, kao i o planovima za budući razvoj sistema internih finansijskih kontrola u institucijama BiH.
[16] Službeni glasnik BiH, broj 25/15, 91/17 i 2/24

7.1. Pregled prihoda i primitaka

Ukupno ostvareni prihodi i primici po ekonomskim kategorijama, u periodu od 1.1. do 31.12.2024. godine, iskazani su u iznosu od 11.046.053 KM, što je za 1.201.453 KM više u odnosu na prihode i primitke planirane za 2024. godinu.

Značajni prihodi odnose se na: prihode od administrativnih taksi (336.760 KM) i prihode od posebnih naknada i taksi (10.654.040 KM).

Pregled prihoda i primitaka prikazan je u Prilogu I Izvještaja.

7.2. Pregled rashoda i izdataka iz budžeta

Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2024. godinu[17], Agenciji su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 8.498.000 KM (tekući izdaci 7.840.000 KM i kapitalni izdaci 658.000 KM)[18]. Također, spomenutim zakonom je odobreno 103 zaposlenih u Agenciji.

Tokom godine Agencija je realizovala prodaju službenog motornog vozila i tom prilikom je ostvaren prihod u ukupnom iznosu od 9.600 KM. U skladu sa Zakonom o budžetu za 2024. godinu, ostvareni prihod stavljen je na raspolaganje Agenciji za nabavku novog motornog vozila.

Prema navedenom, Agencija je u 2024. godini raspolagala sredstvima u ukupnom iznosu od 8.507.600 KM.

Agencija je izvršila prestrukturisanje rashoda budžeta koje je odobrilo Ministarstvo finansija i trezora BiH. Prestrukturisanje rashoda je izvršeno u ukupnom iznosu od 404.400 KM i povećane su budžetske pozicije iznajmljivanja imovine i opreme (40.000 KM), ugovorenih i drugih posebnih usluga (40.000 KM), nabavke opreme (163.400 KM) te nabavke stalnih sredstava u obliku prava (161.000 KM), dok su smanjene budžetske pozicije naknada troškova zaposlenih i skupštinskih poslanika (80.000 KM), izdataka za energiju i komunalne usluge (24.400 KM), nabavke materijala (120.000 KM) te izdataka za tekuće održavanje (180.000 KM). U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama – zbirno, u periodu od 1.1. do 31.12.2024. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 7.404.954 KM, što je za 1.102.646 KM manje u odnosu na raspoloživi (korigovani) budžet za 2024. godinu.

Vrijednosno značajni rashodi odnose se na: bruto plaće (3.436.381 KM)[19], naknade troškova zaposlenih (497.973 KM), putne troškove (91.212 KM), izdatke telefonskih i poštanskih usluga (105.116 KM), izdatke za energiju i komunalne usluge (155.067 KM), nabavku materijala (386.933 KM), unajmljivanje imovine i opreme (636.328 KM), izdatke za tekuće održavanje (794.523 KM), ugovorene i druge posebne usluge (393.458 KM), nabavku opreme (637.429 KM) i nabavku stalnih sredstava u obliku prava (240.985 KM).

[17] Službeni glasnik BiH, broj 50/24
[18] Do usvajanja budžeta za 2024. godinu, Agencija je raspolagala sredstvima odobrenim prema pojedinačnim instrukcijama o privremenom finansiranju institucija BiH za period januar – mart 2024. godine, broj: 05-16-2-9002-1/23 od 28.12.2023. godine, za period april – juni 2024. godine, broj: 05-02-2-2499-1/24 od 26.3.2024. godine i period juli – septembar 2024. godine, broj: 05-02-2-4285-1/24 od 25.6.2024. godine koje je donio ministar finansija i trezora Bosne i Hercegovine.
[19] Prosječan broj zaposlenih u 2024. godini za koje su isplaćene bruto plaće bio je 97.

Pregled rashoda i izdataka iz budžeta prikazan je u Prilogu II Izvještaja.

U daljem tekstu navodimo nalaze revizije, stanje po procesima za koje su date preporuke u ranijem periodu čija realizacija je u toku, kao i određena objelodanjivanja činjenica o značajnim rashodima realizovanim u 2024. godini.

7.2.1. Izdaci za upotrebu vozila

Ukupno ostvareni izdaci za korištenje službenih vozila na 31. 12. 2024. godine iskazani su u iznosu od 48.927 KM. Značajni izdaci odnose se na autogume (8.466 KM), dizel gorivo (16.446 KM), materijal za popravak i održavanje vozila (6.725 KM), usluge za popravak i održavanje vozila (2.597 KM) te na osiguranje vozila (5.000 KM).

Prema Pravilniku Vijeća ministara BiH o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama Bosne i Hercegovine[20], Agenciji je dato pravo na korištenje dva službena vozila. Također, Agenciji je odobren Pravilnik o specijalizovanim vozilima iz 2015. godine po kojem raspolaže dodatnim trima vozilima. Agencija trenutno na raspolaganju ima jedno službeno i tri specijalizovana vozila.

Agencija je tokom godine podnijela na saglasnost Vijeću ministara BiH novi Pravilnik o specijalizovanim vozilima koji je, nakon dobijene saglasnosti, donesen u februaru 2025. godine[21]. U odnosu na prethodni, novim pravilnikom je zadržan isti broj i klase vozila kojim Agencija može raspolagati.

Pravilnikom Vijeća ministara o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH[22] definisano je da će institucije Bosne i Hercegovine internim aktom propisati način kontrole upotrebe službenih vozila. Internim pravilnikom o uslovima nabavke i načinu upotrebe službenih motornih vozila Agencije iz oktobra 2023. propisano je, između ostalog, da Odsjek za opće poslove vrši kontrolu dostavljenih putnih naloga za korištenje službenih vozila te sačinjava mjesečni izvještaj o potrošnji goriva i prijeđenoj kilometraži za sva službena motorna vozila kojim Agencija raspolaže.[23] Kao i u ranijem periodu, u putnim nalozima za korištenje službenih vozila ponovo su uočene različite kilometraže za iste putne relacije. Također, uočeno je da je za pojedine relacije upisana veća kilometraža od stvarne za tu relaciju bez dodatnih obrazloženja.

PREPORUKA 2

Agencija treba da osigura adekvatnu kontrolu naloga za upotrebu službenih vozila shodno odredbama važećih propisa kako bi se smanjio rizik od nenamjenske upotrebe istih.

[20] Službeni glasnik BiH, broj 34/23 i 84/23
[21] Službeni glasnik BiH, broj 10/25
[22] Član 10. Pravilnika
[23] Član 15. stav (6) Pravilnika o uslovima nabavke i načinu upotrebe službenih motornih vozila Agencije

7.2.2. Usluge stručnog obrazovanja

Izdaci za usluge stručnog obrazovanja ostvareni su u iznosu od 19.813 KM i dijelom se odnose na plaćene kotizacije za seminare izvan Bosne i Hercegovine u organizaciji specijalizovanih firmi za edukaciju iz Bosne i Hercegovine. Teme koje su obrađene na tim seminarima odnose se edukacije iz oblasti javnih nabavki. Pored isplaćenih troškova kotizacija, isplaćeni su i troškovi službenih putovanja tako da je za predmetne namjene realizovano ukupno 7.112 KM. Nisu nam prezentovane analize za odabir tema edukacija te raspoloživosti obrada istih tema u zemlji i inostranstvu.

PREPORUKA 3

Preporučujemo Agenciji da prilikom odabira seminara koje organizuju specijalizovane firme iz Bosne i Hercegovine, preferira lokacije u zemlji u cilju racionalizacije izdataka po navedenom osnovu.

7.2.3. Usluge održavanja konvencija i obrazovanja

Agencija je u 2024. godini na kontu usluga održavanja konvencija i obrazovanja evidentirala izdatke u iznosu od 35.100 KM. Navedeni izdaci se odnose na organizaciju konferencije povodom obilježavanja 15 godina od osnivanja Agencije. Organizacija je podrazumijevala iznajmljivanje restorana, konferencijske sale u kojoj su održana dva bloka izlaganja te panel-diskusija, zatim brending konferencije koji je uključivao izradu web-stranice konferencije, logotipa itd.

Uvažavajući značaj jačanja javne vidljivosti Agencije ipak se nismo mogli uvjeriti da su troškovi u ovom slučaju bili primjereni u kontekstu racionalnog i svrsishodnog korištenja javnih sredstava. Izdvajanje više od 35.000 KM za jednokratan događaj, u uslovima ograničenih budžetskih resursa ne predstavlja dobru praksu u upravljanju javnim novcem.

Rashodi ove kategorije, s obzirom na to da nisu regulisani, trebaju biti s posebnom pažnjom sagledani u cilju ostvarivanja racionalne i namjenske potrošnje.

7.3. Bilans stanja

U bilansu stanja na 31.12.2024. godine iskazana su ukupna sredstva u iznosu od 2.135.536 KM. Ukupne obaveze s izvorima sredstava iskazane su u iznosu od 3.689.500 KM.

Značajne stavke bilansa stanja odnose se na kratkoročna potraživanja (75.128 KM), neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (2.039.477 KM), obaveze prema dobavljačima (467.566 KM), obaveze prema zaposlenima (334.811 KM) i kratkoročna razgraničenja (827.406 KM).

Bilans stanja prikazan je u Prilogu III Izvještaja.

8. JAVNE NABAVKE

Agencija je donijela i objavila Plan javnih nabavki za 2024. godinu, kako je propisano Zakonom o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine[24].

Prema prezentovanim podacima[25], Agencija je u 2024. godini provela 47 postupaka javnih nabavki. Od navedenog broja, Agencija je provela 28 otvorenih postupaka u vrijednosti od 1.626.797 KM, šest pregovaračkih postupaka bez objavljivanja obavještenja o nabavci u vrijednosti od 469.306 KM i 13 konkurentskih postupaka u vrijednosti od 245.989 KM. Agencija je putem direktnih sporazuma izvršila nabavke u vrijednosti od 157.914 KM.

Navodimo opće nedostatke uočene tokom revizije procesa javnih nabavki:

- Zakonom o javnim nabavkama je definisano da se pod neprihvatljivom ponudom smatra ona ponuda čija cijena prelazi planirana, odnosno osigurana novčana sredstva ugovornog organa za nabavku[26]. Provedenom revizijom postupaka nabavki iz uzorka uočili smo da je u dva posmatrana slučaja (nabavka potrošnog laboratorijskog materijala – reagensi za LAL[27] i nabavka usluge eksterne validacije opreme – izolator tehnika za test sterilnosti[28]) Agencija prihvatila ponudu čija je vrijednost bila veća od procijenjene vrijednosti nabavke.

PREPORUKA 4

Agencija je obavezna da prilikom evaluacije pristiglih ponuda odbaci ponude čija je vrijednost veća od procijenjene vrijednosti nabavke.

- Zakonom o javnim nabavkama je također propisano da se o prethodnoj provjeri tržišta sačinjava pisana zabilješka o svim radnjama i postupcima i ulaže u predmet spisa. Agencija u određenim slučajevima nije postupila u skladu sa spomenutom odredbom. Za pojedine procedure javnih nabavki nije sačinjena pisana zabilješka o istraživanju tržišta (npr. nabavka usluge iznajmljivanja Data centra i nabavka usluge održavanja Ready i eportal&Nees softvera).

PREPORUKA 5

Agencija je dužna sačiniti pisanu zabilješku o svim radnjama i postupcima kako je to definisano Zakonom o javnim nabavkama.

Revizijom procedura javnih nabavki iz uzorka utvrđena su odstupanja od zadanih kriterija kako slijedi:

[24] Službeni glasnik BiH, broj 39/14, 59/22 i 50/24
[25] Podaci iz sistema EJN
[26] Član 2. stav l) ZJN
[27] Procijenjena vrijednost nabavke je iznosila 100.000 KM bez PDV-a, a vrijednost ponude i okvirnog sporazuma je iznosila 113.267 KM.
[28] Procijenjena vrijednost nabavke je iznosila 70.000 KM bez PDV-a, a vrijednost ponude i okvirnog sporazuma je iznosila 83.087 KM

8.1. Nabavka kompjuterske opreme

U skladu sa planom javnih nabavki, odlukom iz oktobra pokrenut je postupak nabavke računara i računarske opreme procijenjene vrijednosti 69.231 KM bez PDV-a, a ukupna vrijednost zaključenih ugovora iznosi 67.817 KM bez PDV-a. Nabavka je podijeljena na pet lotova i provedena je putem otvorenog postupka uz najnižu cijenu kao kriterij za dodjelu ugovora te planirano provođenje e-aukcije. Tendersku dokumentaciju je preuzelo 19 potencijalnih ponuđača. Za lotove 1, 3, 4 i 5 je pristigla po jedna ponuda, dok su za lot 2 pristigle dvije ponude. Komisija za nabavke je konstatovala da su iste prihvatljive shodno utvrđenim kriterijima te su donesene odluke o izboru i sklopljeni ugovori sa najpovoljnijim ponuđačima (za lot 2 je provedena e-aukcija na kojoj je procentualno umanjenje cijene iznosilo 8%).

Zakonom o javnim nabavkama BiH[29] definisano je da ugovorni organ, osim ako nije opravdano predmetom nabavke, u tehničkoj specifikaciji ne smije uputiti na određenog proizvođača, na porijeklo ili na poseban postupak, na marke, patente, tipove ili određeno porijeklo, ako bi se time pogodovalo ili bi se isključili određeni privredni subjekte ili određeni proizvodi. Takve napomene dopuštene su samo ako se predmet nabavke ne može dovoljno precizno i razumljivo opisati, ali se bez izuzetka moraju označiti dodatkom "ili ekvivalent" te se u tenderskoj dokumentaciji moraju navesti kriteriji mjerodavni za ocjenjivanje ekvivalentnosti. Prilikom nabavke računara i laptopa, Agencija je u tehničkoj specifikaciji navela naziv proizvoda uz dodatak ‘’ili ekvivalent’’, ali bez navođenja kriterija mjerodavnih za ocjenjivanje ekvivalentnosti u tenderskoj dokumentaciji.

PREPORUKA 6

Agencija je dužna pridržavati se Zakona o javnim nabavkama koji propisuje da se u tehničkim specifikacijama ne smije upućivati na konkretan proizvod/brend izuzev u iznimnim i opravdanim slučajevima uz poštovanje procedure koja reguliše pitanje ekvivalenta.

8.2. Nabavka automobila

Na osnovu odluke o pokretanju postupka javne nabavke automobila pokrenut je otvoreni postupak čija je ukupna planirana vrijednost bila 51.282 KM bez PDV-a, a vrijednost zaključenog ugovora iznosi 51.197 KM bez PDV-a. Kriterij za dodjelu ugovora je bila najniža cijena uz planirano provođenje e-aukcije. Procedura je pokrenuta u septembru 2024. godine. Tendersku dokumentaciju je preuzelo 11 potencijalnih ponuđača, a pristigla je jedna ponuda koja je ocijenjena kao prihvatljiva pa je sa ponuđačem zaključen ugovor.

Tenderskom dokumentacijom je, između ostalog, kroz Prilog III – Obrazac za cijenu ponude koji sadrži tehničku specifikaciju vozila definisano da je dobavljač obavezan dati fabričku garanciju na vozilo minimalno osam godina i do minimalno 180.000 prijeđenih kilometara. Tokom revizije nisu nam prezentovane informacije o modelima vozila koja, pored vozila koje je kupljeno postupkom nabavke[30], mogu ispuniti tražene zahtjeve u pogledu garancije. Imajući u vidu navedeno, smatramo da nisu ispoštovani osnovni principi Zakona o javnim nabavkama BiH koji se odnose na aktivnu i pravednu konkurenciju.

[29] Član 54. stav (9) ZJN
[30] Nabavljeno je vozilo Toyota Corolla

PREPORUKA 7

Agencija je dužna tendersku dokumentaciju za nabavku službenih vozila kreirati na način da ista bude zasnovana na pravičnosti i jednakom tretmanu prema potencijalnim ponuđačima.

Pravilnikom o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama Bosne i Hercegovine[31] propisano je da se nabavka službenih vozila obavezno provodi u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama. Uz propisane nabavne vrijednosti vozila[32] i uslove propisane podzakonskim aktima Zakona, prilikom utvrđivanja uslova nabavke, obavezni kvalifikacioni kriteriji su: a) Obavezna garancija za period od minimalno četiri godine; b) Plan održavanja koji uključuje troškove redovnih servisa u periodu važenja garancije, a minimalno za 120.000 prijeđenih kilometara.

Agencija nije postupila u skladu sa odredbama navedenog i uključila prethodno navedene uslove u kvalifikacione kriterije prilikom nabavke službenih vozila. Uključivanje navedenih uslova u određenom obliku kroz tehničke specifikacije izvan kvalifikacionih kriterija nije postupanje u skladu sa odredbama prethodno navedenog Pravilnika.

PREPORUKA 8

Agencija je dužna da uz Zakon o javnim nabavkama i podzakonske akte dosljedno primjenjuje i odredbe Pravilnika o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH prilikom provođenja postupaka nabavke službenih vozila.

Također, Zakonom o javnim nabavkama propisano je da ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji definiše uslove za kvalifikaciju na način da utvrdi minimum zahtjeva za kvalifikaciju kandidata/ponuđača u pogledu njihove lične sposobnosti, ekonomskog i finansijskog stanja, te njihove tehničke i/ili profesionalne sposobnosti.[33] Agencija pri provođenju postupka nabavke automobila, tenderskom dokumentacijom nije zahtijevala kvalifikacionu dokumentaciju u cilju dokazivanja lične sposobnosti ponuđača. Navedeno za posljedicu, između ostalog, može imati izlaganje riziku poslovanja sa dobavljačima koji ne izmiruju porezne i druge obaveze prema državi.

PREPORUKA 9

Agencija je dužna u postupcima javnih nabavki zahtijevati dokaze koji se odnose na ličnu sposobnost ponuđača na način propisan Zakonom o javnim nabavkama.

[31] Član 4. Pravilnika
[32] Član 3. Pravilnika
[33] Član 44. stav (2) ZJN

8.3. Nabavka usluge održavanja aplikacije cijene lijekova

Agencija za lijekove i medicinska sredstva BiH provela je nabavku održavanja aplikacije cijene lijekova putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja. Procijenjena vrijednost nabavke iznosila je 25.500 KM bez PDV-a. Budući da Agencija ne posjeduje izvorni kod za aplikacije, poziv je upućen jedinom ovlaštenom pružaocu usluga jer nije moguće ostvariti konkurenciju ponuđača u cilju dobijanja povoljnije cijene održavanja. Na prijedlog komisije s ponuđačem je sklopljen ugovor u iznosu od 25.485 KM bez PDV-a.

Agencija je kroz tendersku dokumentaciju zahtijevala kvalifikacionu dokumentaciju u cilju dokazivanja lične sposobnosti ponuđača. Ponuđač je u ponudi dostavio izjavu po članu 45. Zakona o javnim nabavkama te potvrdu da nema duga po osnovi javnih davanja o kojima evidenciju vodi Porezna uprava Republike Hrvatske. Međutim, ostali dokazi po članu 45. nisu dostavljeni u ponudi niti naknadno u predviđenom roku uz obrazloženje da, s obzirom na to da se radi o ponuđaču iz Republike Hrvatske odnosno Evropske unije, potvrde o nekažnjavanju se ne izdaju u standardnoj proceduri. Agencija je i pored činjenice da dokumentacija koju je tražila tenderskom dokumentacijom nije dostavljena ipak zaključila ugovor sa ponuđačem.

PREPORUKA 10

Agencija je dužna odbaciti zahtjev za učešće ili ponudu ukoliko ponuđač ne dostavi tražene dokaze ili dostavi nepotpune dokaze o ispunjavanju uslova koji se odnose na ličnu sposobnost ponuđača.

9. IT REVIZIJA

Strategija razvoja informacionog sistema: Agencija ima javno dostupnu Strategiju razvoja informacionog sistema na svojoj web-stranici koja ni u 2024. godini nije ažurirana. Postojeća strategija je zastarjela i ne sadrži neke podatke kao što je datum kreiranja, odnosno donošenja, kao ni vremenski okvir realizacije. Agencija je trenutno bez strateškog usmjerenja po pitanju razvoja IT sistema.

PREPORUKA 11

Agencija treba redovno ažurirati strateške dokumente vezane za razvoj informacionog sistema Agencije sa definisanim vremenskim okvirom realizacije aktivnosti u cilju efikasnijeg i ekonomičnijeg korištenja resursa.

Zavisnost od dobavljača koji su vlasnici izvornog koda: Za potrebe Agencije, u ranijem periodu urađene su eksterne analize ekonomičnosti i efikasnosti iznajmljivanja određenih softvera koji su u upotrebi u Agenciji. Rezultati analiza su pokazali da se postiže veća ekonomičnost ukoliko se koriste eksternalizirane usluge, najvećim dijelom zbog alternativnih opcija troškova ulaganja u rješenja, nepostojanja stručnjaka za programiranje u Agenciji te raspoloživosti većeg broja stručnjaka za podršku. Agencija ni u 2024. godini nije osmislila način da se smanji zavisnost poslovanja od dobavljača koji su vlasnici izvornog koda softverskih aplikacija i pružaju usluge održavanja softverskih aplikacija. Navedeno može imati uticaj na

kontinuitet poslovanja, posebno u slučajevima kada ugovorni organ ne može blagovremeno osigurati finansijska sredstva ili nemogućnost dobavljača da ponudi, odnosno pruži traženu uslugu.

PREPORUKA 12

Agencija u narednom periodu treba posvetiti pažnju pitanju pronalaženja rješenja smanjenja zavisnosti od dobavljača koji su vlasnici izvornog koda softverskih aplikacija i pružaju usluge održavanja softverskih aplikacija značajnih za efikasno poslovanje Agencije.

10. KOMENTARI AGENCIJE NA NACRT IZVJEŠTAJA

Agencija u ostavljenom roku nije dostavila komentare na Nacrt izvještaja o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2024. godinu, tako da ovaj Izvještaj predstavlja konačan izvještaj bez korekcija u odnosu na Nacrt izvještaja o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2024. godinu.

Reviziju u Agenciji za 2024. godinu obavili su: Srđan Krajišnik – vođa tima, Armin Korać – član tima, Nerman Velić – član tima i Jovana Jošilo – član tima.

Vođa tima za finansijsku reviziju	**Rukovodilac Odjela za finansijsku reviziju**
Srđan Krajišnik, v. r.	Nermin Hamzagić, v. r.

Broj: 03-16-1-790/25

Prilozi

Prilog I – Pregled prihoda i primitaka za 2024. godinu
Prilog II – Pregled rashoda budžeta za 2024. godinu
Prilog III – Bilans stanja na 31.12.2024. godine

Prilog I

Pregled prihoda i primitaka za 2024. godinu

Agencija za lijekove i medicinska sredstva BiH

Opis	Planirani iznos u budžetu	Izmjene i dopune	Ukupno planirani iznos	Ostvareni iznos	Procenat (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Neporezni prihodi	**9.835.000**	**0**	**9.835.000**	**11.036.453**	**112**
Prihodi od preduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	0	0	0	
Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga	9.820.000	0	9.820.000	11.021.953	**112**
Novčane kazne (neporezne prirode)	15.000	0	15.000	14.500	**97**
2. Tekući transferi i donacije	**0**	**0**	**0**	**0**	
Primljeni tekući transferi od stranih vlada i međunarodnih organizacija – donacije iz inostranstva	0	0	0	0	
Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	0	0	0	0	
Domaće donacije	0	0	0	0	
3. Kapitalni primici	**0**	**9.600**	**9.600**	**9.600**	
Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	0	9.600	9.600	9.600	
Primici od finansijske imovine	0	0	0	0	
Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
4. Ukupni prihodi i primici (1+2+3)	**9.835.000**	**9.600**	**9.844.600**	**11.046.053**	**112**

Prilog II

Pregled rashoda budžeta za 2024. godinu

Agencija za lijekove i medicinska sredstva BiH

Opis	Odobreni budžet	Usklađivanja budžeta	Ukupni budžet	Izvršenje budžeta	Procenat (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Tekući izdaci	**7.840.000**	**-324.400**	**7.515.600**	**6.526.539**	**87**
Bruto plaće i naknade	3.750.000	0	3.750.000	3.436.381	**92**
Naknade troškova zaposlenih	638.000	-80.000	558.000	497.973	**89**
Putni troškovi	130.000	0	130.000	91.212	**70**
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	120.000	0	120.000	105.116	**88**
Izdaci za energiju i komunalne usluge	270.000	-24.400	245.600	155.067	**63**
Nabavka materijala	610.000	-120.000	490.000	386.933	**79**
Izdaci za usluge prijevoza i goriva	63.000	0	63.000	24.517	**39**
Unajmljivanje imovine i opreme	642.000	40.000	682.000	636.328	**93**
Izdaci za tekuće održavanje	1.204.000	-180.000	1.024.000	794.523	**78**
Izdaci za osiguranje	8.000	0	8.000	5.031	**63**
Ugovorene i druge posebne usluge	405.000	40.000	445.000	393.458	**88**
2. Kapitalni izdaci	**658.000**	**334.000**	**992.000**	**878.414**	**89**
Nabavka zemljišta	0	0	0	0	
Nabavka građevina	0	0	0	0	
Nabavka opreme	558.000	173.000	731.000	637.429	**87**
Nabavka ostalih stalnih sredstava	0	0	0	0	
Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	100.000	161.000	261.000	240.985	**92**
Rekonstrukcija i investiciono održavanje	0	0	0	0	
3. Tekući grantovi	**0**	**0**	**0**	**0**	
	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
4. Budžet-neposredna potrošnja (1+2+3)	**8.498.000**	**9.600**	**8.507.600**	**7.404.954**	**87**
5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	**0**	**0**	**0**	**0**	
	0	0	0	0	
6. Novčane donacije	**0**	**0**	**0**	**0**	
	0	0	0	0	
7. Programi posebne namjene	**0**	**0**	**0**	**0**	
	0	0	0	0	
8. Ukupno (4+5+6+7)	**8.498.000**	**9.600**	**8.507.600**	**7.404.954**	**87**

Prilog III

Bilans stanja na 31.12.2024. godine

Agencija za lijekove i medicinska sredstva BiH

Opis	31.12.2024.	31.12.2023.	Procenat (2/3*100)
1	2	3	4
1.Gotovina, krat. potraživanja, razgraničenja i zalihe	**96.059**	**64.526**	**149**
Novčana sredstva	0	0	
Kratkoročna potraživanja	75.128	58.991	**127**
Kratkoročni plasmani	0	0	
Interni finansijski odnosi	0	0	
Zalihe	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	20.931	5.534	**378**
2. Stalna sredstva	**2.039.477**	**1.840.913**	**111**
Stalna sredstva	7.738.971	7.411.941	**104**
Ispravka vrijednosti	5.699.494	5.571.028	**102**
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	2.039.477	1.840.913	**111**
Dugoročni plasmani	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
UKUPNO AKTIVA (1+2)	**2.135.536**	**1.905.438**	**112**

3. Kratkoročne obaveze i razgraničenja	**1.650.023**	**1.685.454**	**98**
Kratkoročne tekuće obaveze	487.806	732.196	**67**
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	
Obaveze prema zaposlenima	334.811	303.845	**110**
Interni finansijski odnosi	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	827.406	649.413	**127**
4. Dugoročne obaveze i razgraničenja	**0**	**0**	
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	
Ostale dugoročne obaveze	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
5. Izvori sredstava	**2.039.477**	**1.840.913**	**111**
Izvori sredstava	2.039.477	1.840.913	**111**
Ostali izvori sredstava	0	0	
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	

UKUPNO PASIVA (3+4+5)	**3.689.500**	**3.526.367**	**105**

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stav 4., napomenuto je da bilans stanja budžetskih korisnika **neće biti uravnotežen** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilans stanja koji radi Ministarstvo finansija i trezora na nivou Budžeta institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežen